

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 3, 20 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO IR 30 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-2157

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. rugsėjo 26 d. sprendimo Nr. SV-S-898 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.2 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a :**

Nepritarti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 3, 20 straipsnių papildymo ir 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2157 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projekte numatytas pasiūlymas, kad sąvartynų plėtra ir naujų sąvartynų statyba ar galimybė šalinti komunalinių atliekų tvarkymo regiono savivaldybių teritorijose susidariusias komunalines atliekas kituose regioniniuose sąvartynuose galima tik pritarus Lietuvos Respublikos Vyriausybei, yra nesuderinamas su Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 punktu, kuriame numatyta, kad komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas, sąvartynų įrengimas ir eksploatavimas yra savarankiškoji (Konstitucijos ir įstatymų nustatyta (priskirta) savivaldybių funkcija. Pažymime, kad pagal Konstitucinio Teismo suformuotą konstitucinę doktriną (2002 m. gruodžio 24 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai) savivaldybių savarankiškumas ir veiklos laisvė pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją yra konstituciniai principai. Pagal Konstituciją negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuriuo būtų paneigiama galimybė savivaldybėms realizuoti savo kompetenciją, tiesiogiai įtvirtintą Konstitucijoje. Jeigu Konstitucijoje ar įstatymuose tam tikros funkcijos yra priskirtos savivaldybėms, tai savivaldybės vykdo šias funkcijas tiek, kiek jos priskirtos įstatymais.

2. Įstatymo projektas neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme numatyto teisėkūros tikslingumo principo. Manytina, kad Įstatymo projekto tikslus, tokius

kaip klimato kaitos efekto mažinimas, žiedinės ekonomikos tikslų įgyvendinimas, būtų galima pasiekti jau egzistuojančiomis kitomis priemonėmis, pvz., Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 7 priedėlyje numatyta, kad mokestis už nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamas atliekas nuo 2019 m. bus apie 4 kartus didesnis (21,72 Eur/t), o 2020 m. – 5,5 karto didesnis (27,51 Eur/t) nei 2018 m. Mokestis už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis yra vienas iš pagrindinių ekonominių instrumentų, skatinantis laikytis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 3 str. ir Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 „Dėl Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano patvirtinimo“, 187 p. nustatytų atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumo ir įgyvendinti žiedinės ekonomikos tikslus. Pažymime, kad Europos Komisija skatina Europos Sąjungos šalis nares kuo labiau išnaudoti ekonominius instrumentus, tokius kaip mokestis už atliekų šalinimą sąvartyne, skatinant atliekų hierarchijos taikymą, teikiant pirmenybę atliekų prevencijai, pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui, ir atliekas šalinti, tik jei nėra galimybės taikyti aukštesnį atliekų hierarchijos prioritetą.

2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų (OL 2018 L 150, p. 109) (toliau – Direktyva dėl atliekų), nurodoma, kad valstybių narių atliekų tvarkymo planuose turi būti pateikta informacija apie esamą atliekų surinkimo sistemą ir pagrindinius šalinimo bei naudojimo įrenginius, investicijų ir kitų finansinių priemonių, įskaitant finansavimą vietos valdžios institucijoms, dėl esamų atliekų tvarkymo įrenginių uždarymo, papildomos atliekų tvarkymo įrenginių infrastruktūros, įvertinimą ir, jei bus numatomi nauji šalinimo, naudojimo įrenginiai, nurodyti jų pajėgumus ir vietos parinkimo kriterijus. Vadovaujantis Direktyvoje dėl atliekų nurodytais reikalavimais, bus rengiamas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas, kuris bus tvirtinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu.

3. Aiškinamajame rašte pateikti duomenys apie pašalintų atliekų kiekį netikslūs, o pateikti sąvartynų metiniai šalinimo pajėgumai yra projektiniai ir neatspindi realios situacijos Lietuvoje. Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, 2016 m. regioniniuose atliekų sąvartynuose iš viso pašalinta 450 602 t atliekų.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas
2018-11-12

Teisės ir personalo
departamento patarėja
Regina Jurkonienė
2018-11-12

Teisės ir personalo departamento
direktorė
Agnė Jakstienė
2018-11-12